

Analisi i Crítica del Disseny

Sara Coscarelli Comas, Lara Garcia Diaz, Genis Senen Gilabert,
Jeffrey Swartz

Professor Responsable: Lara Garcia Diaz

Contingut: 1,2,3,4

Codi: 108063

Crèdits: 3 ECTS

Curs: 4

Semestre: 1

Tipologia: Obligatoria

Matèria:

Horaris:

Contingut	Horaris	Professor
1	Dilluns 12:00 - 13:30	Lara Garcia Diaz
		Sara Coscarelli Comas
2	Dilluns 08:30 - 10:00	Genis Senen Gilabert
		Lara Garcia Diaz
3	Dijous 10:00 - 11:30	Lara Garcia Diaz
4	Dimarts 13:15 - 14:45	Lara Garcia Diaz
		Jeffrey Swartz

Presentació de l'assignatura

Anàlisi i crítica del disseny aprofundeix en les capacitats crítiques i analítiques de l'estudiant a partir de l'examen reflexiu de projectes, discursos i pràctiques del disseny contemporani. L'assignatura busca consolidar una mirada autònoma, argumentada i compromesa, capaç d'interpretar el disseny no només com una pràctica projectual, sinó també com un fenomen cultural, social i polític. Es treballen eines pròpies de l'anàlisi crítica des de diverses perspectives i es fomenta el diàleg amb altres llenguatges disciplinaris com la filosofia, la sociologia, l'estètica o els estudis culturals. A través d'anàlisis de casos, lectures especialitzades i assaigs crítics, l'alumnat desenvolupa una posició pròpia davant els reptes actuals del disseny i adquireix les competències necessàries per generar discursos rigorosos en contextos acadèmics i professionals. Aquesta assignatura està especialment orientada a reforçar la capacitat de l'estudiant per avaluar, contextualitzar i argumentar els seus propis projectes, així com per intervenir en el debat contemporani sobre el paper del disseny en la transformació del món.

Resultats d'aprenentatge de la titulació

Habilitats

Aplicar criteris i valors ètics i estètics a la pràctica del disseny, considerant les dimensions formals dels entorns i la seva diversitat.

Emetre judicis de valor respecte a projectes de disseny, interpretant les dades i justificant la seva anàlisi crítica sobre la base dels coneixements adquirits sobre la comunicació gràfica, els espais i els objectes, així com als textos de referència..

Investigar amb esperit crític en l'àmbit del disseny i les seves disciplines afins, tenint en compte la innovació, l'experimentació i la constant renovació de les indústries culturals, així com els drets fonamentals i els valors democràtics i d'igualtat.

Sintetitzar coneixements de diverses fonts i procedències (estudis, treballs de camp, bibliografia, observacions directes o experiències de caràcter pràctic) ja siguin de l'àmbit del disseny com d'altres afins i/o auxiliars i disciplines afins pròpies de les indústries culturals.

Competències

Elaborar informes professionals i acadèmics en relació amb l'àrea del disseny, les arts i les seves disciplines auxiliars.

Coneixements

Respondre a qüestions globals en relació amb el camp de coneixement del disseny i l'art, de les indústries culturals, el seu entorn institucional i els agents que intervenen en aquests.

Referenciar correctament les fonts documentals, la bibliografia necessària i el coneixement de l'entorn patrimonial tant per a la projecció com per a l'anàlisi i crítica raonada del disseny i/o l'art.

Demostrar el domini suficient de la llengua anglesa, equivalent al nivell B1 del MECR, tant en contextos comunicatius com quant a l'accés a coneixements i contextos culturals del disseny i els seus àmbits adjacents.

Resultats d'aprenentatge de la matèria

Coneixements

Detallar els trets comuns i les especificitats de les disciplines del disseny a l'anàlisi crític dels diferents estils històrics o tendències actuals . (KT01)

Distingir les característiques i funcions de les diferents institucions presents a l'àmbit de la cultura del disseny i les indústries culturals . (KT06)

Contingut: 1

Breu descripció:

Anàlisi i crítica del disseny és una assignatura de caràcter avançat, ubicada a l'últim any del Grau en Disseny d'EINA, que aprofundeix en les capacitats crítiques i analítiques de l'estudiant a partir de l'examen reflexiu de projectes, discursos i pràctiques del disseny contemporani. L'assignatura cerca consolidar una mirada autònoma, argumentada i compromesa, capaç d'interpretar el disseny no només com a pràctica projectual, sinó també com a fenomen cultural, social i polític.

Es treballen eines pròpies de l'anàlisi crítica des de diverses perspectives i es fomenta el diàleg amb altres llenguatges disciplinaris com ara filosofia, sociologia, estètica o estudis culturals. A través de seminaris, anàlisis de casos, lectures especialitzades i assaigs crítics, l'alumnat desenvolupa una posició pròpia davant dels reptes actuals del disseny i adquireix les competències necessàries per generar discursos rigorosos en contextos acadèmics i professionals.

Aquesta assignatura està especialment orientada a reforçar la capacitat de l'estudiant per avaluar, contextualitzar i argumentar els seus projectes, així com per intervenir en el debat contemporani sobre el paper del disseny en la transformació del món.

Objectius Formatius:

Refermar una capacitat crítica autònoma per analitzar projectes, discursos i pràctiques del disseny des d'una perspectiva informada, reflexiva i argumentada.

Contextualitzar històricament, culturalment i políticament les pràctiques del disseny, entenent la seva relació amb els sistemes socials, econòmics, ecològics i tecnològics.

Dominar eines i metodologies d'anàlisi i crítica provinents de diferents camps del coneixement, com la filosofia, l'estètica, la sociologia o els estudis culturals.

Desenvolupar una mirada ètica i compromesa cap al rol del dissenyador/a com a agent cultural i social, capaç d'incidir en la transformació del seu entorn.

Fomentar la capacitat d'expressió escrita i oral mitjançant la producció de textos crítics, assaigs argumentatius i presentacions rigoroses en contextos acadèmics i professionals.

Establir connexions entre teoria i pràctica, tot reforçant la capacitat de l'estudiant per interpretar, justificar i posicionar els seus projectes en el marc del pensament contemporani en disseny.

Afavorir el debat i la participació activa com a mitjà per contrastar punts de vista, enriquir el pensament crític i consolidar una comunitat d'aprenentatge compromesa amb la reflexió sobre el

disseny.

Recomanacions

Adopta una actitud oberta i reflexiva davant les idees, discursos i punts de vista que es treballaran a classe. Aquesta assignatura no cerca oferir respostes tancades, sinó fomentar el pensament crític i el qüestionament constructiu.

Mantingues una lectura constant i activa dels materials proposats. Els textos teòrics són una eina fonamental per entendre els debats actuals sobre el disseny i desenvolupar una mirada informada.

Participa activament en els debats, els seminaris i les presentacions, ja que la construcció col·lectiva del coneixement i l'intercanvi d'arguments són claus per a l'aprenentatge crític.

Cuida la redacció dels textos i assaigs, tant al fons com a la forma. L'expressió escrita és una eina essencial per a l'anàlisi i la construcció de pensament.

Relaciona els continguts teòrics amb els teus propis projectes, cercant maneres d'aplicar el pensament crític a la pràctica del disseny.

Sigues rigorós/a amb les fonts: cita correctament, contrastar la informació i construeix arguments sòlids i ben fonamentats.

Organitza't bé el temps: l'assignatura demana dedicació regular, especialment en la lectura de textos i en l'elaboració d'exercicis escrits.

Continguts i Metodologia

Breu descripció:

L'assignatura aborda els fonaments teòrics i metodològics de l'anàlisi i la crítica del disseny contemporani, posant un èmfasi especial en el desenvolupament d'una mirada autònoma i argumentada. Es treballen marcs de pensament provinents de la filosofia, l'estètica, la sociologia o els estudis culturals, i s'apliquen a l'estudi de casos concrets, projectes i discursos del disseny. Els continguts inclouen la reflexió sobre el paper del dissenyador com a agent cultural, la dimensió ètica i política del disseny, els processos de legitimació del valor simbòlic dels objectes i la construcció de relats crítics. També es fa èmfasi en les tècniques d'expressió escrita i oral per a la formulació de textos argumentatius i la participació en debats especialitzats.

Metodologia docent:

1. Càpsules de contingut ofertes per la docent

La docent ofereix càpsules de contingut breus i focalitzades per introduir marcs teòrics, corrents de pensament, referents clau o eines metodològiques específiques. Aquestes càpsules serveixen per contextualitzar els debats, orientar la lectura dels textos i donar suport als processos d'anàlisi i escriptura crítica. Es poden oferir de manera presencial o com a recursos accessibles en línia per a consulta asincrònica.

2. Seminaris de lectura i debat col·lectiu

Es proposen lectures teòriques i crítiques que es treballen de manera activa a l'aula mitjançant seminaris participatius. L'objectiu és fomentar la comprensió profunda dels textos, estimular el pensament crític i generar espais de diàleg entre l'alumnat. Cada sessió pot estar dinamitzada per estudiants que assumeixen el rol de moderadors o presentadors.

3. Anàlisi de casos i pràctiques d'escriptura crítica

A partir de projectes, objectes o situacions del disseny contemporani, es proposa fer anàlisis escrites que integrin els marcs teòrics treballats a classe. Aquestes pràctiques afavoreixen l'aplicació dels coneixements adquirits i potencien la capacitat argumentativa i comunicativa de l'alumnat.

Activitats formatives:

Lectura i anàlisi de textos teòrics i crítics

Els estudiants fan lectures setmanals de textos seleccionats i elaboren fitxes d'anàlisi o comentaris crítics breus per preparar els seminaris. Aquest exercici afavoreix la comprensió de conceptes clau i la familiarització amb diferents veus del pensament contemporani.

Debats i seminaris dirigits

Sessió a sessió es treballen col·lectivament els continguts a través de debats i seminaris, sovint moderats pels mateixos estudiants. Aquesta activitat fomenta la participació activa, la capacitat

argumentativa i l'intercanvi d'idees.

Anàlisi de casos i producció d'exercicis escrits

S'encarreguen anàlisis crítiques de casos del disseny contemporani, relacionant-les amb els marcs teòrics treballats. Aquestes pràctiques poden ser breus o extensives i es fan tant de forma individual com en grup.

Redacció i presentació d'un assaig

Cada estudiant fa un assaig crític sobre un tema escollit en coordinació amb la docent. L'activitat inclou la cerca bibliogràfica, la definició de l'estructura, l'escriptura progressiva del text i la presentació oral dels resultats.

Tutories de seguiment

Es programen tutories individuals o en grups petits al llarg del curs per orientar la lectura, la redacció dels exercicis i l'elaboració de l'assaig final, afavorint un aprenentatge personalitzat i progressiu.

Avaluació

Normativa general d'avaluació

Per considerar superada una assignatura, caldrà que s'obtingui una qualificació mínima de 5,0. Una vegada superada l'assignatura, aquesta no podran ser objecte d'una nova avaluació.

La menció de matrícula d'honor es pot atorgar a l'alumnat que tingui una qualificació igual o superior a 9,0. El nombre de matrícules d'honor que s'atorgui no pot ser superior al cinc per cent de persones matriculades en una assignatura en el període acadèmic corresponent, excepte si el total de persones matriculades és inferior a vint, en el qual cas es pot atorgar una sola matrícula d'honor.

Es considerarà "No Avaluable" (NA) l'estudiant que no hagi lliurat totes les evidències d'aprenentatge o no hagi assistit al 80% de les classes sense haver justificat les absències. En cas d'absència justificada, l'estudiant s'ha de posar en contacte amb el professor en el moment de la reincorporació per determinar la recuperació de les activitats a les quals no hagi assistit.

En cas que l'estudiant realitzi qualsevol irregularitat que pugui conduir a una variació significativa de la qualificació d'un acte d'avaluació, es qualificarà amb 0 aquest acte d'avaluació, amb independència del procés disciplinari que s'hi pugui instruir. En cas que es produeixin diverses irregularitats en els actes d'avaluació d'una mateixa assignatura, la qualificació final d'aquesta assignatura serà 0.

Sistema avaluació continua

El sistema d'avaluació d'EINA i de la UAB és d'avaluació continuada, l'objectiu de la qual és que l'estudiant pugui conèixer el seu progrés acadèmic al llarg del seu procés formatiu per tal de permetre-li millorar-lo.

El procés d'avaluació continuada ha d'incloure un mínim de tres activitats avaluatives, de dues tipologies diferents, distribuïdes al llarg del curs, cap de les quals pot representar més del 50% de la qualificació final.

L'assignatura no es podrà aprovar si no es tenen tots els treballs aprovats.

Procés de revisió

L'avaluació de l'assignatura es basa en un seguiment continuat del procés d'aprenentatge de l'estudiant, tenint en compte tant la participació activa a classe com la qualitat dels treballs escrits presentats. L'assistència regular i la implicació en els debats i els seminaris són elements fonamentals per al desenvolupament d'una mirada crítica i argumentada. Els exercicis escrits han de demostrar capacitat d'interpretació, solidesa conceptual i una posició crítica pròpia envers els discursos i les pràctiques del disseny contemporani. Es valorarà especialment la coherència argumentativa, la claredat expositiva i el rigor en l'ús de fonts bibliogràfiques.

D'aquesta manera, el sistema d'avaluació serà el següent:

Assistència a classe i participació_10%

Anàlisi de lectura i debat col·lectiu_30%

Anàlisi de casos i producció d'exercicis escrits_30%

Redacció i presentació d'un assaig_30%

Bibliografia i Recursos

- Alexander, C.; Ishikawa, S; Silverstein, M, 1977, A pattern language: towns, buildings, construcció, Oxford University Press.
- Alexander, C., A, 1979, Timeless way of building, Oxford University Press.
- Certeau, M. de, (1945), 2007. La invenció del quotidià. 1 Arts del fer, col. L'ofici de la història, Mèxic DC: Universitat Iberoamericana.
- Certeau, M. D'et al. (1945) 2011, La Invention Du Quotidien. 2. Habiter, Cusiner, col. Foli Essais, París: Gallimard.
- Dols, José A., 1974. Funció de l'arquitectura moderna, Barcelona: Salvat.
- Basombrio, MA, (2008), De la filosofia del jo a l'hermenèutica del si mateix. Un recorregut per l'obra de Paul Ricoeur, col. Estudis i Assajos núm. 115, Universitat de Màlaga.
- Frampton, K. (1980) 2009, Modern Architecture: A Critical History (World of Art), Londres: Thames & Hudson (4a ed, rev. i ampl.).
- Frampton, K., 1983 "Towards a Critical Regionalisme: Six Points per Architecture of Resistance", Foster H., (ed.), The Anti-Aesthetic. Essays on postmodern culture. Seattle: Bay Press.
- Heidegger, M., (1923) 2008, Introducció a la investigació fenomenològica, Madrid: Editorial Síntesi.
- Heidegger, M., (1947) 2000, Carta sobre l'humanisme, Madrid: Aliança Editorial.
- Heidegger, M., (1950) 1968, What is a thing?, Xicago: Henry Regnery, Co.
- Heidegger, M., (1951) "Construir, habitar, pensar". A De Barañano, KM, 1990, Chillida-Heidegger-Husserl. El concepte despai en la filosofia i plàstica del segle XX. IX Cursos d'Estiu, II Cursos Europeus, Universitat del País Basc.
- Heidegger, M., (1969) 1999, Temps i Ser, Madrid: Editorial Tecnos.
- Heidegger, M., (1975) 2000. Els problemes fonamentals de la fenomenologia. Madrid: Ed. Trotta.
- Homans, G., 1958, "Social behavior as exchange", a The American Journal of Sociology, 63, The University of Chicago.
- Jacobs, J., (1961), 2011, Mort i vida de les grans ciutats (americanes), Madrid: Capità Swing.
- Mumford, L., (1924), 1955, Sticks & Stones, en estudi d'American architecture and civilization, Nova York: Dover Publications, Inc., (2a ed. rev.).
- Norberg-Schulz, C., (1965) 1998, Intencions en arquitectura, Barcelona: Gustavo Gili.
- Norberg-Schulz, C., (1971) 1975, Existència, espai i arquitectura, Madrid: Blume.
- Norberg-Schulz, C., (1974) 1999, Arquitectura occidental, Barcelona: Gustavo Gili.
- Norberg-Schulz, C., (1979) 1980, Genius Loci: Towards a Phenomenology of Architecture, Milà: Rizzoli
- Relph, E., (1976), 2022, Place and Placelessness (Research in Planning and Design), Nova York: SAGE Publications Ltd.
- Ricoeur, P., (1969) Li conflit des interpretations. Essais d'herméneutique, París: Seuil.
- Rogers, EN, (1954) "Continuità", a Casabella-Continuità, núm. 199, Milà: gener
- Rogers, EN, (1954) "Li va responsabilitzar vers la tradizione", a Casabella-Continuità, núm. 202, Milà: agost.
- Rogers, EN, (1955) "Li preesistenze ambientali el tema pratici contemporanei", a Casabella-Continuità, núm. 204, Milà: febrer 1955.

Rogers, EN, 1957, "Continuïta o crisi?", a Casabella-Continuïta, núm. 215, Milà: abril-maig.

Rogers, EN, (1958) 2002, Esperiença de l'architettura, Milà: Skira.

Rogers, EN, (1968) 2009, Editorial d'architettura, Terni: Zandonai.

Rogers, EN, (1981) Gli elementi del fenomen architettonico, Milà: Guia.

Rudofsky, B., (1964) 1987, Architecture without architects, a short introduction to non-pedigreed architecture, University of New Mexico Press.

Ponty, M., (1945), 1975, Fenomenologia de la percepció. Barcelona: Península.

Sharr, A., (2022) Heidegger sobre l'arquitectura (Pensadores sobre l'arquitectura), Barcelona: Reverte.

Tuan, YF, (1996), 2005, Cosmos i llar: un punt de vista cosmopolita, Santa Creu de Tenerife: Melusina.

Tuan, YF, (1977) Space and Place: Perspective of Experience, Minneapolis: University of Minnesota Press.

Tuan, YF, (1974), 1990, Topophilia: a study of enviromental perception, attitudes, and values, New York: Columbia University Press.

Unwin, S., (1997) 2003, Analysing architecture, Londres: Routledge.

Zumthor, P., (2004) 2014, Pensar l'arquitectura, Barcelona: Gustavo Gili.

Contingut: 2

Breu descripció:

Anàlisi i Crítica es concep com un taller de pensament contemporani en art i disseny. No es tracta d'una assignatura pròpiament teòrica, sinó que experimental: amb l'assignatura es genera una aproximació a aspectes del pensament i la filosofia contemporanis i s'experimenta amb la seva transferència a la pràctica i a la investigació en art i disseny. Alhora, amb l'assignatura s'aborda l'art i el disseny com a vehicles per a l'elaboració de pensament complex.

Objectius Formatius:

1. Desenvolupar capacitats de lectura atenta, en especial focalitzant en el desenvolupament de conceptes i marcs teòrics d'una certa complexitat.
2. Adquirir hàbits de presentació i discussió propis del debat acadèmic i, per tant, diferents als que caracteritzen la presentació de projectes de disseny d'orientació comercial.
3. Establir vincles entre els plantejaments crítics del disseny actual i els que s'originen a altres entorns acadèmics a les humanitats i les ciències socials.

Recomanacions

Es recomana realitzar l'assignatura en relació amb els cursos de TFG relacionats amb les mencions de Cultura del disseny i de Creació visual.

Continguts i Metodologia

Breu descripció:

L'assignatura té el format d'un programa de seminaris: les sessions es basen generalment en l'anàlisi i la discussió de textos.

La primera part del programa de seminaris el conduirà el professor a partir d'una lectura que tindrà el caràcter d'obligatòria per tot el grup. El llibre troncal d'aquesta part del curs s'escull en base a l'actualitat de la seva aportació al pensament contemporani i en base a la rellevància dels seus arguments pel desenvolupament d'una discussió des de la perspectiva del disseny i l'art actuals.

La segona part del programa consistirà en seminaris que conduirà l'alumnat: es realitzarà una cerca de lectures que responguin als àmbits d'interès que cada estudiant en particular estigui definit en relació amb les pròpies investigacions. Cada estudiant seleccionarà una lectura a fi de conduir una sessió de seminari al seu respecte, amb què la lectura s'establirà com a obligatòria i s'analitzarà col·lectivament amb tot el grup.

Metodologia docent:

Part de les sessions respondran a un seminari dirigit pel professor. Es realitzarà en base a una lectura de caràcter obligatori i es plantejaran exercicis al seu entorn, amb els quals establir vincles entre les reflexions que es plantegen amb el text i processos relatius a la creació i el disseny contemporanis.

Part de les sessions respondran a un programa de seminaris dirigit pels estudiants. Es proposaran, en aquest sentit, exercicis relatius a la selecció de les lectures, el seu anàlisi i la preparació de les exposicions a classe, per a les quals es comptarà així mateix amb metodologies creatives.

Activitats formatives:

1. Exercicis creatius relatius a la lectura obligatòria del curs, que es realitzaran en relació amb les diferents sessions de seminari del curs.
2. Conducció de sessió de seminari a partir de lectura proposada pel mateix estudiant.
3. Prova escrita final: una aproximació assagística amb què es relacionin aspectes del pensament contemporani amb reflexions en art i disseny.

Avaluació

Normativa general d'avaluació

Per considerar superada una assignatura, caldrà que s'obtingui una qualificació mínima de 5,0. Una vegada superada l'assignatura, aquesta no podran ser objecte d'una nova avaluació.

La menció de matrícula d'honor es pot atorgar a l'alumnat que tingui una qualificació igual o superior a 9,0. El nombre de matrícules d'honor que s'atorgui no pot ser superior al cinc per cent de persones matriculades en una assignatura en el període acadèmic corresponent, excepte si el total de persones matriculades és inferior a vint, en el qual cas es pot atorgar una sola matrícula d'honor.

Es considerarà "No Avaluable" (NA) l'estudiant que no hagi lliurat totes les evidències d'aprenentatge o no hagi assistit al 80% de les classes sense haver justificat les absències. En cas d'absència justificada, l'estudiant s'ha de posar en contacte amb el professor en el moment de la reincorporació per determinar la recuperació de les activitats a les quals no hagi assistit.

En cas que l'estudiant realitzi qualsevol irregularitat que pugui conduir a una variació significativa de la qualificació d'un acte d'avaluació, es qualificarà amb 0 aquest acte d'avaluació, amb independència del procés disciplinari que s'hi pugui instruir. En cas que es produeixin diverses irregularitats en els actes d'avaluació d'una mateixa assignatura, la qualificació final d'aquesta assignatura serà 0.

Sistema avaluació continua

El sistema d'avaluació d'EINA i de la UAB és d'avaluació continuada, l'objectiu de la qual és que l'estudiant pugui conèixer el seu progrés acadèmic al llarg del seu procés formatiu per tal de permetre-li millorar-lo.

El procés d'avaluació continuada ha d'incloure un mínim de tres activitats avaluatives, de dues tipologies diferents, distribuïdes al llarg del curs, cap de les quals pot representar més del 50% de la qualificació final.

1. Exercicis creatius relatius a la lectura obligatòria del curs: 20%
2. Conducció de sessió de seminari a partir de lectura proposada pel mateix estudiant: 30%
3. Prova escrita final: 30%
4. Assistència i participació activa als seminaris: 20%.

Procés de revisió

Es fixarà una data i hora per la revisió un cop donades les notes provisionals.

Eina Centre Universitari
Fundació Eina
Disseny Art Barcelona

Passeig Santa Eulàlia 25
08017 Barcelona T+34 932 030 923
info@eina.cat www.eina.cat

Bibliografia i Recursos

Antonelli, Paola (2011). Critical Design, Domus

Bierut, Michael (1989). Why Designers Can't Think. Online en: <https://risd.generic.cx/why.html>

Butler Judith (2001). ¿Qué es la crítica? Un ensayo sobre la virtud de Foucault

Joost, Gesche (2007). Design as Rhetoric

McCarthy, Steven (2012). Designer as Author Activist

Pelta, Raquel (2012), Diseño y activismo. Un poco de historia, Monográfica

Prado, Luiza (2014). Questioning the Critical in Critical Design, Medium

Twemlow, Alice (2017). Sifting the Trash History of Design Criticism, Ch 5, pp. 234-252

Manifiestos sobre disseny / Design Manifiestos

Designers Against Monoculture (2001). ENG+CAT

Engenström, Ulla (2005). Draft Craft Manifiesto, On Making and Consuming Things

Jongerius H. y Schouwenberg, L. (2015). Beyond the New A Search for Ideals in Design

Mari, Enzo (1999). Barcelona Manifiesto ENG

Contingut: 3

Breu descripció:

Aquesta assignatura d'Anàlisi i Crítica té la voluntat de fomentar entre les alumnes l'interès per explorar i reforçar les capacitats crítiques en relació amb el disseny d'espais i el seu vincle amb la societat. Un objectiu principal és afinar el coneixement dels paràmetres teòrics i crítics que intervenen en el desenvolupament del disseny d'espais.

L'assignatura es presenta com a seminari analític i crític, amb la presència destacada de la lectura, el debat i la discussió grupal, amb la voluntat de desgranar els temes actuals.

L'assignatura enfoca les tendències teòriques que distingeixen el disseny actual, per a així identificar i emmarcar els postulats i idearis dominants, així com introduir les tècniques pràctiques de la crítica.

L'assignatura vol servir com un estímul i proveeix de situacions experimentals pel desenvolupament de les investigacions del TFG.

Objectius Formatius:

L'assignatura es concep per fomentar les tècniques, les metodologies i els plantejaments que afavoreixin els posicionaments crítics relacionats amb el disseny d'espais. Es vol estimular als estudiants a desenvolupar les seves pròpies reflexions i anàlisis des d'escenaris experimentals. Es generaran les situacions i els processos de treball que serveixin pel testar les investigacions rellevants pels TFG, així com estimular el seu desenvolupament per a cada estudiant.

Recomanacions

Les alumnes d'aquesta assignatura tindran com a prerequisits pel seu desenvolupament adequat les capacitats i coneixements següents: Capacitat d'observació i descripció visual Capacitat d'anàlisi i síntesi Inquietuds culturals Coneixement dels antecedents de la Història Universal Habilitat per gestionar la informació, la comunicació i el discurs Habilitat de comunicació oral y escrita. Capacitat de relació entre ideologies, moviments, tendències, períodes i cultures.

Continguts i Metodologia

Breu descripció:

1. Introducció. Anàlisi versus Crítica.
 - 1.1. Observació i descripció expositives.
 - 1.2. Contingut i continent en l'anàlisi de l'espai.
 - 1.3. Simbolisme i judici crític.
2. La crisi de la modernitat
 - 2.1. Preàmbuls sobre la modernitat
 - 2.2. Alternatives a l'ortodòxia germana
 - 2.3. La postmodernitat: utopies i especulacions
 - 2.4. La contemporaneïtat: canvi de paradigma i retrospectiva
3. El model crític filosòfic.
 - 3.1. Introducció a la problemàtica de la crítica. Els inicis.
 - 3.2. El judici crític.
 - 3.3. Els objectius de la crítica.
 - 3.4. L'exercici crític.
4. Les variables en la percepció de l'espai
 - 4.1. Variables simbòliques
 - 4.2. Variables sensorials
 - 4.3. Variables ético-morals
 - 4.4. Variables contextuais
5. La importància del context en la identificació projectual
 - 5.1. La identitat projectual.
 - 5.2. L'espai com a lloc finit. l'èsser-en-el·lloc.
 - 5.3. El regionalisme crític.
 - 5.4. Conclusions i reflexions finals.

Metodologia docent:

Exposicions pel part del professor.

Material i documentació de suport: lectures, documentació visual, recursos bibliotecaris (documentals, revistes)

Treball pràctic-teòric a les classes: treballs de grup, debats, exercicis pràctics.

Presentacions orals per fomentar el coneixement de temes i el treball en col·laboració.

Visites externes quan siguin possibles.

Treball autònom a través de treballs escrits i pràctics.

Activitats formatives:

Assistència, participació i implicació en l'assignatura: 10%

Informe descriptiu d'un espai: 20%

Assaig crític: 35%

Ressenya d'una lectura: 35%

Avaluació

Normativa general d'avaluació

Per considerar superada una assignatura, caldrà que s'obtingui una qualificació mínima de 5,0. Una vegada superada l'assignatura, aquesta no podran ser objecte d'una nova avaluació.

La menció de matrícula d'honor es pot atorgar a l'alumnat que tingui una qualificació igual o superior a 9,0. El nombre de matrícules d'honor que s'atorgui no pot ser superior al cinc per cent de persones matriculades en una assignatura en el període acadèmic corresponent, excepte si el total de persones matriculades és inferior a vint, en el qual cas es pot atorgar una sola matrícula d'honor.

Es considerarà "No Avaluable" (NA) l'estudiant que no hagi lliurat totes les evidències d'aprenentatge o no hagi assistit al 80% de les classes sense haver justificat les absències. En cas d'absència justificada, l'estudiant s'ha de posar en contacte amb el professor en el moment de la reincorporació per determinar la recuperació de les activitats a les quals no hagi assistit.

En cas que l'estudiant realitzi qualsevol irregularitat que pugui conduir a una variació significativa de la qualificació d'un acte d'avaluació, es qualificarà amb 0 aquest acte d'avaluació, amb independència del procés disciplinari que s'hi pugui instruir. En cas que es produeixin diverses irregularitats en els actes d'avaluació d'una mateixa assignatura, la qualificació final d'aquesta assignatura serà 0.

Sistema avaluació continua

El sistema d'avaluació d'EINA i de la UAB és d'avaluació continuada, l'objectiu de la qual és que l'estudiant pugui conèixer el seu progrés acadèmic al llarg del seu procés formatiu per tal de permetre-li millorar-lo.

El procés d'avaluació continuada ha d'incloure un mínim de tres activitats avaluatives, de dues tipologies diferents, distribuïdes al llarg del curs, cap de les quals pot representar més del 50% de la qualificació final.

Assistència, participació i implicació en l'assignatura: 10%

Informe descriptiu d'un espai: 20%

Assaig crític: 35%

Ressenya d'una lectura: 35%

Procés de revisió

No es podrà aprovar l'assignatura si no es tenen tots els treballs aprovats.

Bibliografia i Recursos

- Alexander, C.; Ishikawa, S; Silverstein, M, 1977, A pattern language: towns, buildings, construction, Oxford University Press.
- Alexander, C., A, 1979, The timeless way of building, Oxford University Press.
- Certeau, M. De, (1945), 2007, La invención de lo cotidiano. 1 Artes del hacer, col. El oficio de la Historia, México D. C.: Universidad Iberoamericana.
- Certeau, M. De et al. (1945) 2011, L'Invention Du Quotidien. 2. Habiter, Cusiner, col. Folio Essais, París: Gallimard.
- Dols, José A., 1974, Función de la arquitectura moderna, Barcelona: Salvat.
- Basombrió, M. A., (2008), De la filosofía del yo a la hermenéutica del sí mismo. Un recorrido a través de la obra de Paul Ricoeur, col. Estudios y Ensayos nº 115, Universidad de Málaga.
- Frampton, K. (1980) 2009, Modern Architecture: A Critical History (World of Art), Londres: Thames & Hudson (4ª ed, rev. y ampl.).
- Frampton, K., 1983 "Towards a Critical Regionalism: Six Points for Architecture of Resistance", en Foster H., (ed.), The Anti-Aesthetic. Essays on postmodern culture. Seattle: Bay Press.
- Heidegger, M., (1923) 2008, Introducción a la investigación fenomenológica, Madrid: Editorial Síntesis.
- Heidegger, M., (1947) 2000, Carta sobre el humanismo, Madrid: Alianza Editorial.
- Heidegger, M., (1950) 1968, What is a thing?, Chicago: Henry Regnery, Co.
- Heidegger, M., (1951) "Construir, habitar, pensar". A De Barañano, K. M., 1990, Chillida-Heidegger-Husserl. El concepto de espacio en la filosofía y la plástica del siglo XX. IX Cursos de Verano, II Cursos Europeos, Universidad del País Vasco.
- Heidegger, M., (1969) 1999, Tiempo y Ser, Madrid: Editorial Tecnos.
- Heidegger, M., (1975) 2000, Los problemas fundamentales de la fenomenología, Madrid: Ed. Trotta.
- Homans, G., 1958, "Social behavior as exchange", en The American Journal of Sociology, nº63, The University of Chicago.
- Jacobs, J., (1961), 2011, Muerte y vida de las grandes ciudades (americanas), Madrid: Capitán Swing.
- Mumford, L., (1924), 1955, Sticks & Stones, a study of American architecture and civilization, Nueva York: Dover Publications, Inc., (2ª ed. rev.).
- Norberg-Schulz, C., (1965) 1998, Intenciones en arquitectura, Barcelona: Gustavo Gili.
- Norberg-Schulz, C., (1971) 1975, Existencia, espacio y arquitectura, Madrid: Blume.
- Norberg-Schulz, C., (1974) 1999, Arquitectura occidental, Barcelona: Gustavo Gili.
- Norberg-Schulz, C., (1979) 1980, Genius Loci: Towards a Phenomenology of Architecture, Milán: Rizzoli
- Relph, E., (1976), 2022, Place and Placelessness (Research in Planning and Design), Nueva York: SAGE Publications Ltd.
- Ricoeur, P., (1969) Le conflit des interpretations. Essais d'herméneutique, París: Seuil.
- Rogers, E. N., (1954) "Continuità", en Casabella-Continuità, nº 199, Milán: enero
- Rogers, E. N., (1954) "Le responsabilità verso la tradizione", en Casabella-Continuità, nº 202, Milán: agosto.
- Rogers, E. N., (1955) "Le preesistenze ambientali e i temi pratici contemporanei", en Casabella-Continuità, nº 204, Milán: febrero 1955.

- Rogers, E. N., 1957, "Continuità o crisi?", en Casabella-Continuità, nº 215, Milán: abril-mayo.
- Rogers, E. N., (1958) 2002, Esperienza dell'architettura, Milán: Skira.
- Rogers, E. N., (1968) 2009, Editoriali di architettura, Terni: Zandonai.
- Rogers, E. N., (1981) Gli elementi del fenomeno architettonico, Milán: Guida.
- Rudofsky, B., (1964) 1987, Architecture without architects, a short introduction to non-pedigreed architecture, University of New Mexico Press.
- Ponty, M., (1945), 1975, Fenomenología de la percepción, Barcelona: Península.
- Sharr, A., (2022) Heidegger sobre la arquitectura (Pensadores sobre la arquitectura), Barcelona: Reverte.
- Tuan, Y. F., (1996), 2005, Cosmos y hogar: un punto de vista cosmopolita, Santa Cruz de Tenerife: Melusina.
- Tuan, Y. F., (1977) Space and Place: The Perspective of Experience, Minneapolis: University of Minnesota Press.
- Tuan, Y. F., (1974), 1990, Topophilia: a study of environmental perception, attitudes, and values, New York: Columbia University Press.
- Unwin, S., (1997) 2003, Analysing architecture, Londres: Routledge.
- Zumthor, P., (2004) 2014, Pensar la arquitectura, Barcelona: Gustavo Gili.

Contingut: 4

Breu descripció:

Anàlisi i Crítica és una assignatura que té com a objectiu fomentar l'actitut crítica i el discurs crític i analític, com a realitat general i més específicament en relació amb la pràctica del disseny.

L'assignatura es planteja com a seminari obert, amb debat i intercanvi d'idees. Aquest plantejament prepara les alumnes per la part teòrica del treball final, a més de marcar el context més ampli de la pràctica del disseny.

Objectius Formatius:

Les alumnes es dedicaran a llegir textos crítics i generar discurs, texual, a través de l'obra, o amb projectes activistes. El rigor acadèmic, l'atenció a la interpretació i comprensió de conceptes i discursos, a més del foment de la cultura general, són objectius formatius. A més, el treball en grup i el diàleg són components a tenir presents durant tota la durada de l'assignatura.

Recomanacions

Les lectures marcades per aquesta assignatura es comentaran a classe, pel que serà necessari venir preparat. s'espera una actitud i un comportament actiu i compromès, com correspondria a una assignatura de seminari d'aquesta naturalesa.

Continguts i Metodologia

Breu descripció:

Les classes tenen el caràcter de sessions de seminari, amb l'exposició de conceptes i el debat de conceptes exposats com a nocions metodològics principals. S'espera la participació activa de tots els alumnes i l'assistència continua, a més de puntualitat i compromís amb els temes i les dinàmiques de grup.

Metodologia docent:

Exposicions pel part del professor.

Material i documentació de suport: lectures, documentació visual, recursos bibliotecaris (documentals, revistes)

Treball pràctic-teòric a les classes: treballs de grup, debats, exercicis pràctics.

Presentacions orals per fomentar el coneixement de temes i el treball en col·laboració.

Visites externes quan siguin possibles.

Treball autònom a través de treballs escrits i pràctics.

Activitats formatives:

Classes magistrals, comentari de textos, reflexió sobre el funcionament i l'activació de la crítica, presentacions orals en grup, comentaris breus escrits i orals, la redacció d'assaigs tan acadèmics com menys formals (literaris, creatius), a més de la producció de propostes del disseny que corresponen a modalitats crítiques es comentaran a classe.

Avaluació

Normativa general d'avaluació

Per considerar superada una assignatura, caldrà que s'obtingui una qualificació mínima de 5,0. Una vegada superada l'assignatura, aquesta no podran ser objecte d'una nova avaluació.

La menció de matrícula d'honor es pot atorgar a l'alumnat que tingui una qualificació igual o superior a 9,0. El nombre de matrícules d'honor que s'atorgui no pot ser superior al cinc per cent de persones matriculades en una assignatura en el període acadèmic corresponent, excepte si el total de persones matriculades és inferior a vint, en el qual cas es pot atorgar una sola matrícula d'honor.

Es considerarà "No Avaluable" (NA) l'estudiant que no hagi lliurat totes les evidències d'aprenentatge o no hagi assistit al 80% de les classes sense haver justificat les absències. En cas d'absència justificada, l'estudiant s'ha de posar en contacte amb el professor en el moment de la reincorporació per determinar la recuperació de les activitats a les quals no hagi assistit.

En cas que l'estudiant realitzi qualsevol irregularitat que pugui conduir a una variació significativa de la qualificació d'un acte d'avaluació, es qualificarà amb 0 aquest acte d'avaluació, amb independència del procés disciplinari que s'hi pugui instruir. En cas que es produeixin diverses irregularitats en els actes d'avaluació d'una mateixa assignatura, la qualificació final d'aquesta assignatura serà 0.

Sistema avaluació continua

El sistema d'avaluació d'EINA i de la UAB és d'avaluació continuada, l'objectiu de la qual és que l'estudiant pugui conèixer el seu progrés acadèmic al llarg del seu procés formatiu per tal de permetre-li millorar-lo.

El procés d'avaluació continuada ha d'incloure un mínim de tres activitats avaluatives, de dues tipologies diferents, distribuïdes al llarg del curs, cap de les quals pot representar més del 50% de la qualificació final.

L'assignatura es centra en els treballs escrits i pràctics. Es faran treballs escrits, a més de treballs de contingut crític, enfocats cap a un treball final. Un control final avaluarà el seguiment de les lectures i els continguts centrals de l'assignatura.

- Pràctiques i exercicis, format escrit i visual (40%).
- Un gènere crític (20%); un text crític (20%)
- Presentació Oral (20%). Presentació en grup sobre un aspecte de l'assignatura.
- Treball de disseny crític/especulatiu, o d'activisme gràfic (25%).
- Control final (15%).

Assistència i participació a classe (es permet un variant fins a +- 3% sobre la nota final)

Procés de revisió

La revisió es farà durant el període estipulat a final de l'assignatura.

Com a base general, cal lliurar els 4 treballs de l'assignatura dintre del període de avaluació de 1 convocatòria.

Les alumnes que no han complert amb l'assistència requerida, ni amb la participació activa a classe, hauran de respondre a l'oportunitat de revisió amb treballs afegits.

No assistir a un 80% de les classes podria comportar la pèrdua del dret a una revisió complerta i/o dels beneficis de segones convocatòries.

Eina Centre Universitari
Fundació Eina
Disseny Art Barcelona

Passeig Santa Eulàlia 25
08017 Barcelona T+34 932 030 923
info@eina.cat www.eina.cat

Bibliografia i Recursos

Antonelli, Paola (2011). Critical Design, Domus

Bierut, Michael (1989). Why Designers Can't Think. Online a: <https://risd.generic.cx/why.html>

Butler Judith (2001). ¿Qué es la crítica?. Un ensayo sobre la virtud de Foucault

Joost, Gesche (2007). Design as Rhetoric

McCarthy, Steven (2012). Designer as Author Activist

Pelta, Raquel (2012), Diseño y activismo. Un poco de historia, Monográfica

Prado, Luiza (2014). Questioning the Critical in Critical Design, Medium

Twemlow, Alice (2017). Sifting the Trash History of Design Criticism, Ch 5, pp. 234-252

Manifiestos sobre el diseño / Design Manifestos

Designers Against Monoculture (2001). ENG+CAT

Engenström, Ulla (2005). Draft Craft Manifesto, On Making and Consuming Things

Jongerius H. y Schouwenberg, L. (2015). Beyond the New A Search for Ideals in Design

Mari, Enzo (1999). Barcelona Manifesto ENG

Pettis B. y Stark, K.. The Cult of Done Manifesto, ENG + ESP